

som jeg allerede gjorde ved anden Behandling om dette Spørgsmaal. Det, som jeg, ligesom den ærede sidste Taler, onskede, nemlig, at Fæste skulde fuldstændigt ophøre, er jo Noget, der alt er opgivet ved Afstemningen her i Thinget, men paa den anden Side er der ogsaa skeet en meget væsentlig Ændring, idet det hele ucontrollerede Fæstevæsen, som Loven aabnede en Mulighed for, ligeledes er affaaaret ved Afstemningerne her i Thinget. Jeg tror, at den ærede Ordfører, da han før havde Ordet, i det Dieblit ikke rigtig huffede Sagens Stilling i Detaillerne, da han sagde, at Loven ikke havde undergaaet nogen Forandring i væsentlige Punkter, thi haade det, som den høitagtede Minister omtalte med Hensyn til de fjernere Slægtninge i Forslagets § 7, og Udeladelsen af Forslagets § 9 er virkelig væsentlige Punkter. Jeg tillod mig ved anden Behandling at rette det Spørgsmaal til den ærede Ordfører, om han ikke var enig med os Andre i, at Loven, saaledes som den nu er formet, kunde vedblivende anvendes ved anden og tredie Fæsteledighed. Jeg veed, der er forskjellige Meninger derom, men jeg sætter Priis paa at høre den ærede Ordførers Mening i saa Henseende, da det altid vil være et Moment til Lovens fremtidige Fortolkning. Der er naturligviis ikke noget Spørgsmaal om, at der endda kan træffes et privat Arrangement imod Lovens Aand, saaledes at det Samme, som indeholdes i § 9, derved kan opnaaes, men det, hvorpaa jeg lægger Æstertryk, er, at saaledes som § 8 nu staaer med Tilstedelse af nyt Fæste og 50aarig Forpagtning, vil § 1 kunne faae Gyldighed ved anden og tredie Fæsteledighed. Den ærede Ordfører udtalte sig imidlertid ikke derom, hvortilmod det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein-Holsteinborg) svarede derpaa v.d. forrige Behandling og foranledigede sikkert derved, at Ordføreren ikke svarede, men jeg vilde sætte stor Priis paa, om han ogsaa for sit Vedkommende, derjom han endnu en Gang skulde tage Ordet, vilde udtale sin Mening derom. Jeg vilde sætte Priis paa ogsaa at høre den ærede Ordførers Udtalelse, naaget jeg for mit Vedkommende er fuldkommen vis derpaa og fuldstændig enig

med det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein-Holsteinborg), at det er Noget, der følger af sig selv. Det andet Punkt, som jeg tillægger særlig Betydning, er det, angaaende hvilket Debatten igaar blev afsluttet, førend Forslaget var blevet debatteret fra begge Sider, nemlig om den 10de Gaard. Jeg haaber, at dersom Loven bliver forandret i væsentlige Henseender, saa vil den ogsaa paa sit videre Stadium blive forandret i denne Henseende. Jeg skal ikke komme ind paa hele dette Spørgsmaal, men kun atter fremhæve den Bægt, som jeg tillægger det. Jeg skal fremhæve den under Synspunktet af den § 14, som vi igaar vedtog her i Thinget. Ifølge denne Paragraph vil det i en By med 20 Gaarde ved Salget paa de to forskjellige Maader efter de to forskjellige Punktummer kunne skee, at naar 9 Gaarde sælges ved Auction paa 6 Edr. Hartorn til 2,000 Rd. Lønden, saa vil den 10de Families Skæbne blive, at den faaer 4,000 Rd. i Erstatning. Naar derimod Nabogaarden inddrages ifølge de 9 Gaardes frie Salg, saa vil det skee, at Familien paa den 10de Gaard ikke vil faae 4 Skilling i Erstatning. Det er en saa stor Modsatning for lige Vilkaar, at det vil være vanskeligt for en Almuesmand at indsee Harmonien og Retfærdigheden deraf, ja, jeg vil endog sige, det maa være vanskeligt for den lærdeste Professor at forstaae Harmonien deri, og derfor er det mit Haab, at der maa skee en Ændring i Loven paa en eller anden Maade, saaledes at man enten udelader den temmelig illusoriske Anviisning, man har indført i § 7, eller ved et særligt Lovforslag ændrer den Gaardhed, der er i Loven af 19de Februar 1861. Forvigt skal jeg til Slutning udtale, at jeg paa dette Stadium, naaget min ikke ringe Betænkelighed ved dette sidste Punkt, men i Haabet om, at en tilfredsstillende Forandring paa dette Punkt senere vil kunne naaes, med Glæde skal stemme for Loven i dens Heelhed, naar paa Grund af, at den ærede Forslagsstiller har fort hele Sagen ind paa en ny Basis, idet han har formet Tanken om Auctioner.

Holstein: Det forekommer mig ikke at